

Date :

PRESS RELEASE

भाषेमुळेच माणूस व समाजाची ओळख : गणेश देवी

येथील विवेकानंद महाविद्यालयात तीन दिवसीय 'विवेकानंद व्याख्यानमालेस' सुरुवात झाली. "भारतीय मातृभाषाचे भवितव्य" या विषयावर दुसरे पुष्प लेखक, भाषाअभ्यासक तसेच दक्षिणायन चळवळीचे संयोजक पद्मश्री मा. गणेश देवी यांच्या हस्ते गुंफण्यात आले. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी महाविद्यालयाचे प्राचार्य प्रो. श्याम शिरसाठ होते तर विवेकानंद शिक्षण संस्थेचे कोषाध्यक्ष मा. तुषार भाऊ शिसोदे तसेच सहसचिव डॉ. यशोद पाटील यांची कार्यक्रमाला विशेष उपस्थिती होती.

कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक करताना प्राचार्य प्रो. श्याम शिरसाठ म्हणाले की अनेक ज्वलंत विषय असतांना मातृभाषांची होत असणारी फरफट चर्चेसाठी खुली करणे आवश्यक होते आणि त्यामुळेच व्याख्यानमालेत या विषयाचा अंतर्भाव करण्यात आला आहे.

आपल्या व्याख्यानात गणेश देवी म्हणाले की चित्त व विश्व यांना जोडणारा सेतू शब्द आहे, भाषा आहे. भाषा बहुलता व त्याचा आदर संपूर्ण जगाच्या संस्कृतींमध्ये अनेक वर्षांपासून आहे. संपूर्ण जगात अंदाजे सहा हजार मातृभाषा आहेत परंतु सध्या मातृभाषा ज्या गतीने नामशेष होत आहेत ते पाहता एकविसाव्या शतकात यापैकी केवळ 300 भाषा अस्तित्वात राहतील. भारतामध्ये जेव्हा जनगणना झाली तेव्हा लाखो लोकांच्या भोजपुरी सारख्या स्वतंत्र मातृभाषेला ही हिंदीची पोटभाषा मानण्यात आले व या भाषांचे स्वतंत्र अस्तित्व मान्य करण्यात आले. विशेष म्हणजे भाषेवर हा अत्याचार व दुर्लक्ष संपूर्ण जगातून होत आहे. तंत्रज्ञानानेही भाषांचे अस्तित्व लयाला नेण्यामध्ये योगदान दिले. आज माणसाने स्मृती जतन करण्याचे

कामही आउटसोर्स केलेले दिसते. व्यक्ती अनुभव व विश्लेषणासाठी मेंदूची मदत घेण्याऐवजी डोळ्यांचा वापर आज करत आहे, हा भाषेसाठी धोक्याचा संकेत आहे. मातृभाषा ही आई आहे तिचे अस्तित्व टिकवणे व तिचा सन्मान करणे आपले कर्तव्य आहे, असेही ते म्हणाले. यावेळी श्रोत्यांकडून आलेल्या अनेक प्रश्नांना त्यांनी समर्पक उत्तरे दिली. या प्रसंगी श्रोत्यांमध्ये माजी न्यायमूर्ती श्री नरेंद्र चपळगांवकर, श्री प्रतापराव बोराडे, विवेकानंद शिक्षण संस्थेचे सचिव श्री श्रीमंतराव शिसोदे विशेषत्वाने उपस्थिती होती. कार्यक्रमाला रसिक व श्रोत्यांनी मोठ्या प्रमाणावर गर्दी केली होती.

